

Vastgesteld d.d. 14 november 2018

Rekenkamercommissie Velsen

Werkprogramma 2018/2019

Voorwoord

De Rekenkamercommissie onderzoekt, volgens artikel 182 Gemeentewet, de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Ook adviseert de Rekenkamercommissie de Gemeenteraad over de jaarstukken en voert namens de Gemeenteraad gesprekken met de accountant over de accountantscontroles.

Om de twee jaar stelt de Rekenkamercommissie een werkprogramma op. Hierin staan onder andere de uitgangspunten vermeld en een lijst met onderzoeksonderwerpen. Zonder afbreuk te willen doen aan haar eigen verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid, houdt de Rekenkamercommissie zich aanbevolen voor suggesties en aandachtspunten van de Gemeenteraad.

De commissie hoopt op basis van dit werkprogramma ook in de komende jaren weer een positieve en constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Velsen.

Namens de Rekenkamercommissie,
J.E. van der Boon, voorzitter.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
  - 1.1 Kader
  - 1.2 Uitgangspunten
  - 1.3 Regionale uitwisseling
  - 1.4 Budget
2. Overzicht van afgeronde onderzoeken medio 2013 - 2018
3. Lopende en recent afgeronde onderzoeken
  - 3.1 Gezamenlijk onderzoek Recreatieschap Spaarnwoude
  - 3.2 Onderzoek naar burger- en overheidsparticipatie
  - 3.3 Onderzoek naar subsidies
4. Werkprogramma 2018/2019
  - 4.1 Nieuw onderzoek
  - 4.2 Planning

Bijlage – Groslijst mogelijke onderzoeksonderwerpen

1. Inleiding

In deze notitie zet de Rekenkamercommissie de uitgangspunten en de onderwerpkeuze voor onderzoek in de periode van medio 2018 tot en met 2019 uiteen evenals de nog lopende onderzoeken. Voor de besluitvorming en de start van onderzoeken wordt uiteraard de procedure gevolgd zoals in de verordening vastgelegd.

1.1 Kader

De Rekenkamercommissie onderzoekt, volgens artikel 182 Gemeentewet, de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Ook adviseert de Rekenkamercommissie de Gemeenteraad over de jaarstukken en voert namens de Gemeenteraad gesprekken met de accountant over de accountantscontroles.

De Rekenkamercommissie bepaalt zelf haar agenda en is onafhankelijk van Gemeenteraad en College. De Gemeenteraad kan de commissie een gemotiveerd verzoek doen tot het instellen van een onderzoek. De wet geeft geen nadere bepalingen over de onderwerpen die door de Rekenkamercommissie kunnen worden onderzocht, behalve dat een onderzoek naar de rechtmatigheid geen controle van de jaarrekening mag bevatten.

In de Verordening op de Rekenkamercommissie (vastgesteld in 2007) zijn de samenstelling, de onderwerpselectie, de werkwijze en het budget geregeld. Door de Rekenkamercommissie is, overeenkomstig de verordening, een Reglement van orde vastgesteld.

1.2 Uitgangspunten

Bij het opstellen van het werkprogramma 2018/2019 heeft de Rekenkamercommissie zich laten leiden door de uitgangspunten, die ook bij de eerdere werkprogramma's zijn gehanteerd.

- De Rekenkamercommissie ondersteunt de controlerende functie van de Gemeenteraad. Daarbij hoort enerzijds een actieve en onafhankelijke onderzoekstrategie, maar anderzijds ook een benadering die goed aansluit bij de behoeften van de Gemeenteraad en de specifieke omstandigheden van de gemeente.
- De onderwerpselectie is zodanig dat de onderzoeken kunnen bijdragen aan de verdere verbetering van de beleidsvoorbereiding en – uitvoering, en de kwaliteit van de uitvoering van de gemeentelijke taken inclusief de dienstverlening aan de inwoners. Onderzoek naar algemeen maatschappelijke of landelijke problemen hoort dus niet in de onderwerpselectie. Het moet gaan om zaken die in de directe beïnvloedingssfeer van de gemeente liggen.

- Er staan veel onderwerpen op de bestuurlijke agenda en de werkdruk voor de Gemeenteraad, B&W en de ambtelijke organisatie is hoog. In die context is het weinig zinvol als de rekenkamercommissie een veelheid van onderwerpen tegelijk aanpakt, met als risico dat veel tijd en energie in de uitvoering van onderzoeken gestoken moet worden terwijl er beperkt capaciteit voor de follow-up is. Daarom is gekozen voor een benadering waarbij gericht onderzoek gedaan wordt naar een beperkt aantal relevante onderwerpen. Uiteraard kan de Gemeenteraad onderzoeksonderwerpen aandragen.
- De Rekenkamercommissie streeft naar een grote mate van zorgvuldigheid in de uitvoering van onderzoeken, in de overtuiging dat principes als grondig feitenonderzoek en ruimte voor hoor en wederhoor in belangrijke mate bijdragen aan de kwaliteit maar ook aan de acceptatie van de conclusies, en dus uiteindelijk bijdragen aan kwaliteit van bestuur en beheer.
- Bij de onderwerpkeuze wordt rekening gehouden met de speerpunten die voor de externe accountant zijn vastgesteld en de onderzoeken door het College in het kader van artikel 213a Gemeentewet. Teneinde overlap te voorkomen, maar ook vanuit de overweging dat zelfonderzoek in combinatie met review effectief kan zijn, wil de Rekenkamercommissie in beginsel geen onderzoek doen op terreinen die onderwerp van zelfstudie door het College zijn (of op korte termijn zullen zijn). Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken kan eventueel besloten worden tot een review.
- De onderzoeken worden, met uitzondering van de specifieke verzoeken van de Gemeenteraad, uitgevoerd binnen het aan de Rekenkamercommissie toegekende budget.

De Rekenkamercommissie maakt onderscheid tussen de volgende soorten activiteiten (al dan niet uitbesteed aan onderzoekbureaus):

- eigen onderzoek op initiatief van de Rekenkamercommissie
- specifiek onderzoek op verzoek van de Gemeenteraad
- bespreken interimverslag accountant, vaststellen speerpunten accountantscontrole jaarrekening, en een advies over de jaarstukken (jaarlijkse cyclus);
- eventuele reviews van onderzoeken in het kader van artikel 213a Gemeentewet en de check op de follow-up van eerder onderzoek.

1.3 Regionale uitwisseling

Als vervolg op contacten die al enige jaren bestaan, hebben de Rekenkamercommissies in Kennemerland (Haarlem, Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen en de Randstedelijke Rekenkamer) besloten om twee keer per jaar informeel bijeen te komen. Doel van de bijeenkomsten is uitwisseling van ervaringen. De Rekenkamercommissie Velsen is positief over deze periodieke uitwisseling.

1.4 Budget

De Rekenkamercommissie beschikt over een eigen budget van circa € 50.000 + indexering dat jaarlijks door de Gemeenteraad via de begroting wordt vastgesteld. Uit dit budget worden de presentiegelden van de externe voorzitter, de onderzoeken, de communicatieactiviteiten en de deskundigheidsbevordering van de leden betaald. De kosten voor ambtelijke ondersteuning komen ten laste van de griffie.

2. Overzicht van afgeronde onderzoeken 2013 - 2018

Hieronder volgt een overzicht van onderzoeken die door de Rekenkamercommissie zijn verricht in de periode medio 2013 - 2018. De rapporten zijn vermeld in het jaar waarin het eindrapport aan de Gemeenteraad is aangeboden.

2018

- Advies over jaarstukken 2017
- Onderzoek naar subsidies

2017

- Advies over jaarstukken 2016
- Gezamenlijk onderzoek Recreatieschap Spaarnwoude
- Burger- en overheidsparticipatie in Velsen

2016

- Advies over jaarstukken 2015
- Afhandelen meldingen, klachten en bezwaren

2015

- Advies over jaarstukken 2014
- Advies over interim-verslag 2015

2014

- Advies over jaarstukken 2013
- Onderzoeksrapport HVC (gezamenlijk en lokaal)

2013

- Kwaliteit onderwijshuisvesting
- Wmo (Quick scan en verdiepend onderzoek)

3. Lopende en recent afgeronde onderzoeken

3.1 Gezamenlijk onderzoek Recreatieschap Spaarnwoude

De gezamenlijke rekenkamers van de gemeenten Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer, Velsen, Haarlemmerliede & Spaarnwoude en de Randstedelijke Rekenkamer zijn in 2015 gestart om een (verkennend) onderzoek in te stellen naar de financiële situatie van Recreatieschap Spaarnwoude.

Medio 2016 is besloten dat de Randstedelijke Rekenkamer het onderzoek gaat uitvoeren. In overleg met de verschillende rekenkamer(commissie)s is een onderzoeksopzet opgesteld. De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt: Hoe functioneert het recreatieschap Spaarnwoude en voldoen de ingezette maatregelen om de belangrijkste (financiële) problemen en risico's op te lossen respectievelijk te beheersen?

Het gezamenlijk onderzoek is in 2017 afgerond. Het rapport '*Recreatieschap Spaarnwoude*' en de bijbehorende 5 minutenversie" is op 14 september 2017 aangeboden aan de Gemeenteraad. De conclusies en aanbevelingen van het rapport richten zich aan het Algemeen Bestuur (AB) van Recreatieschap Spaarnwoude. Op 16 november 2017 is het eindrapport besproken in een raadsessie waarna op 30 november 2017 het besluit is genomen om onderstaande aanbeveling uit het eindrapport Recreatieschap Spaarnwoude over te nemen:

'Onze vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur van Spaarnwoude input geven om aan de aanbevelingen te voldoen, in het bijzonder ten aanzien van de op te stellen integrale visie.'

3.2 Onderzoek naar burger- en overheidsparticipatie

De Rekenkamercommissie Velsen heeft in 2016/2017 onderzoek gedaan naar burger- en overheidsparticipatie. De maatschappij verandert en als gemeente doen we steeds vaker een beroep op de eigen kracht van de samenleving. Zeker gezien de vele nieuwe taken die zijn overgeheveld naar de gemeente is het van belang om plannen samen met de samenleving te maken en om initiatieven van burgers te verwelkomen. Dit betekent een andere rol voor collegeleden en raadsleden als het gaat om de relatie met burgers. De Rekenkamercommissie wilde met dit onderzoek komen tot aanbevelingen voor de Gemeenteraad en het College hoe deze andere rol vormgegeven kan worden.

Het onderzoek is afgerond en aangeboden aan de Gemeenteraad. De uitkomsten van het onderzoek zijn in een workshop op 10 april 2017 voor Gemeenteraad, College en organisatie verwerkt. In de workshop zijn de verschillende rollen binnen de gemeente aan de orde geweest. Wat vraagt inwonersparticipatie van raad, college en ambtelijke organisatie? Aan de hand van de onderzochte cases is hierover doorgepraat. Het doel van deze vorm van presentatie was de gemeente verder op weg helpen in het vernieuwen van participatiebeleid.

Het eindrapport is besproken in een raads sessie op 21 september 2017. Op 5 oktober 2017 heeft de Gemeenteraad onderstaande aanbevelingen uit het rekenkamerrapport Burger- en overheidsparticipatie Van 'we houden contact' naar 'we maken contact' overgenomen:

- 1 Zorg voor een gerichte vernieuwing van het participatiebeleid, voortbouwend op de sterke punten van het huidige beleidskader.
- 2 Maak in het ontwikkelen van overheidsparticipatie een verbinding tussen gebiedsgerichte aanpak en overheidsparticipatiebeleid.
- 3 Wees als gemeente in een participatieproces transparant over welke belangen een rol spelen, opdat inwoners als gelijkwaardige partners worden beschouwd: welke ruimte is er voor inwoners om te participeren, welke slaagkansen heeft een initiatief, welke overige belangen (algemeen, financieel, politiek) spelen een rol?
- 4 Besteed meer aandacht aan het evalueren van en het delen van de successen van burger- en overheidsparticipatieprocessen.
- 5 Beargumenteer de keuze voor ingezette participatie-instrumenten en evalueer na afloop in hoeverre de instrumenten het gewenste doel (met betrekking tot participatie) hebben bereikt.

3.3 Onderzoek Rekenkamercommissie Velsen naar subsidies

De Rekenkamercommissie Velsen is eind september 2017 gestart met een onderzoek naar subsidies die worden verstrekt aan instellingen in de gemeente Velsen.

De Rekenkamercommissie wil weten hoe effectief het subsidiestelsel van de gemeente Velsen is. Dit in relatie tot de aansturing van instellingen die subsidie ontvangen.

De Rekenkamercommissie wilde nadrukkelijk een toekomstgericht onderzoek, waarbij meer naar de proces- en sturingsmogelijkheden van de gemeente op dit gebied gekeken werd. De commissie wilde een onafhankelijk en

samenhangend onderzoek naar het subsidiebeleid, waarbij breder werd gekeken dan alleen naar de instellingen waar zich problemen voorgedaan hebben. Het bureau Necker van Naem heeft het onderzoek uitgevoerd.

Mede door de verkiezingen heeft het proces vertraging opgelopen. Het eindrapport is aangeboden aan de Gemeenteraad.

4. Werkprogramma 2018/2019

De Rekenkamercommissie heeft in haar vergadering van 19 juni 2018 en 18 september 2018 gesproken over het werkprogramma voor deze periode. De groslijst van onderwerpen uit het werkprogramma 2017/2018 is doorgenomen. Aanvullend is door de commissieleden een aantal nieuwe onderwerpen aangedragen. Ook zijn enkele onderwerpen die niet (meer) in aanmerking komen van de lijst afgevoerd. De nieuwe groslijst is bijgevoegd als bijlage. Het ambitieniveau van één groot en één klein onderzoek (quick scan) per jaar wordt gecontinueerd met dien verstande dat het echt nuttig moet zijn en een positieve en constructieve bijdrage gaat leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Velsen.

De commissie gaat in dit werkprogramma uit van twee onderzoeken (waarvan één groot onderzoek en één quick scan) voor de periode september 2018 tot en met 2019. Ook wordt in het kader van de jaarrekeningcyclus extra aandacht besteed aan het onderwerp: *'informatiebeveiliging (website) & beschermen privacy gegevens'*

4.1 Nieuwe onderzoeken

De Rekenkamercommissie heeft besloten onderzoek te doen naar de volgende onderwerpen, te weten:

1. Omgevingswet (zijn we klaar voor deze nieuwe wet?)
2. Quick scan Duurzaamheid (op welke wijze speelt dit een rol bij beleidsvorming en nieuwe projecten?). In de quick scan wordt een totaalbeeld gegeven waarna een keuze gemaakt kan worden om (eventueel) in een vervolgonderzoek in te zoomen op een specifiek onderdeel/deelgebied.

Ten aanzien van de speerpunten (aanvullende vragen) in het kader van de controle jaarrekening wordt zoals gebruikelijk ieder najaar overleg gevoerd met de externe accountant. De Rekenkamercommissie zal in het kader van de jaarrekeningcyclus extra aandacht besteden aan het onderwerp: *'informatiebeveiliging (website) & beschermen privacy gegevens'*.

4.2 Planning 2018/2019

- September 2018: afronding onderzoek subsidies
- 13 November 2018: opstellen onderzoeksopzet nieuw onderzoek Omgevingswet.
- Januari/februari 2019: start onderzoek Omgevingswet
- April 2019: opstellen onderzoeksopzet quick scan Duurzaamheid
- Mei/Juni 2019: start quick scan onderzoek Duurzaamheid
- Mei/juni 2019: advisering over jaarrekening 2018 en speerpunten accountant.
- Juni 2019: afronding onderzoek Omgevingswet
- Oktober 2019: afronding quick scan Duurzaamheid
- Oktober 2019: speerpunten accountant vaststellen
- November 2019: bespreken interimverslag accountant.
- Pro Memorie: mogelijke specifieke verzoeken van de Gemeenteraad.

Bijlage – Groslijst mogelijke onderzoeksonderwerpen

1. informatiebeveiliging (website) & beschermen privacy gegevens
2. Inkoop en aanbesteding
3. Investeringskredieten
4. Integriteitbeleid
5. Schuldenpositie Velsen/ Financiële risico's van leningen/garantstellingen door de gemeente (woningbouwverenigingen) en/of schuldpositie Velsen
6. Sturing grote projecten (opvolgen eerdere aanbevelingen)
7. Duurzaamheid (op welke wijze speelt dit een rol bij beleidsvorming en nieuwe projecten)
8. Sociaal domein/decentralisaties (optie IJmondiaal)
9. Regierol gemeente (wat is de regierol bij verschillende beleidsonderwerpen)
10. Veiligheid in de woonomgeving
11. Samenwerking gemeente/IJmond Werkt bij de uitvoering van de Participatiewet (IJmondiaal)
12. Bereikbaarheid
13. Omgevingswet (zijn we klaar voor deze nieuwe wet?)

De groslijst is het resultaat van een inventarisatie door de Rekenkamercommissie van onderwerpen die mogelijk voor rekenkameronderzoek in aanmerking komen. Opname op de lijst wil niet zeggen dat er ook daadwerkelijk op enig moment onderzoek verricht gaat worden. De volgorde van onderwerpen op de lijst is willekeurig.